Posudek oponenta ročníkové práce
Barbora Jeřábková: Dramatizace románu Hledání Aljašky

Studentka si za svůj cíl zvolila přepsat knihu *Hledání Aljašky* jako divadelní scénář a uvést jej ve formě scénického čtení. Teoretická část se měla zaměřit na proces vzniku divadelní hry a výklad teoretických divadelních pojmů. Studentka všechny cíle naplnila, a proto doporučuji práci přijmout.

Studentka přepsala knihu do divadelního scénáře. Zkrácenou verzi (zhruba jednu třetinu textu) nakonec předvedla na scénickém čtení, kde text výborně fungoval. Je otázkou, jak se scénář uplatní na skutečné scéně, zda nebude potřeba scény krátit a jak hladce bude možné „dourčit" některé prvky, které ve scénáři zůstávají otevřené. Nicméně se domnívám, že na jeden z prvních scénářů je to vynikající výkon.

V teoretické části studentka píše hladkým odborným stylem, jemuž není co vytknout. Pracuje s odbornou literaturou na vysoké úrovni, jejíž obsah dokáže srozumitelně vysvětlit, na vhodném místě používá citáty. Nejprve píše o dramatu a základních dramatických žánrech, pak o prvcích divadelního dramatu a výstavbě dramatu podle Freytaga. Ještě zajímavější mi připadá, když rozebírá proces přetváření existujícího uměleckého textu do scénáře teoreticky (podle Hořínka) a srovnává to se svojí vlastní zkušeností a svým pracovním postupem.

Níže rozeberu, co mě v textu práce zaujalo. Na některých místech kladu otázky, pokud to bude studentce připadat vhodné, může se jich dotknout při prezentaci ročníkové práce.

Velmi mne zaujalo rozčlenění konfliktů na tři druhy (konflikt dvou osob, jednotlivce a společnosti, vnitřní konflikt) s tím, že nejpůsobivější dramata zpravidla obsahují všechny. Na to budu pamatovat, budu-li chtít sám něco psát.

Známá je výstavba dramatu podle Freytaga. Zde by mohlo být zajímavé určit, zda se dá popisovaných pět částí najít i v *Hledání Aljašky*. Škoda, že je obrázek na str. 11 rozmazaný, doporučoval bych najít lepší nebo vytvořit vlastní schéma.

Studentka na str. 13 přesně popisuje „místa nedourčenosti" s tím, že se rozhodla do režijní tvorby příliš nezasahovat, tedy vše určovala hlavně skrze dialogy a ostatní (pohyb po scéně, rekvizity, světla…) nechala na režisérovi. Já jsem dosud byl vždy scénárista i režisér v jedné osobě, a moje osobní zkušenost je taková, že mi vyhovuje co nejvíce (alespoň provizorně) určovat už při psaní scénáře, protože tím odhaluji případná nehratelná, nezáživná, nezajímavá místa, jež bych jinak odhalil pozdě. I popsaný způsob má však jistě své výhody – jaké? Stalo se při zkoušení (byť pouze čtené) ukázky, že se nějaké místo scénáře ukázalo jako nehratelné, a bylo ho nutné nejen „dourčit", ale ve scénáři přepsat?

Velmi zajímavá mi připadá zmínka na konci str. 13, že bylo třeba některé přímé řeči z knihy pro potřeby replik postav upravit, aby nezněly uměle, frázovitě a podobně. (Částečně to asi bylo způsobeno překladem knihy, do značné míry asi tím, že něco může znít dobře v knize a špatně na jevišti.) Zde by se myslím hodily konkrétní příklady, doporučoval bych je zařadit do prezentace RP.

Ohledně škrtání (jak se píše na str. 14) bych byl radikálnější – pouhá třetina scénáře, která byla předvedena v Zasekáváku, trvala přes půl hodiny. Domnívám se proto, že scénář při divadelním provedení bude muset být výrazně proškrtán (jevištní uvedení mu dodá na dynamice, ale nejspíš ho zároveň protáhne v čase). Studentka však zcela správně píše, že na to už jsou třeba větší herecké a režijní zkušenosti (a ještě větší, aby se pak člověk zdlouhavosti vyvaroval hned „na první dobrou" při psaní), které si určitě nenárokuji.

Zaujalo mě, že si studentka pořídila nahrávku poslední zkoušky. S čím konkrétně před premiérou pomohla? Dala se nějak použít i pro závěrečnou sebereflexi?

Úvod je takový, jaký má u odborné práce být. Stručně nastíní celou divadelní problematiku, v dalších odstavcích popíše, jak do ní práce zapadá, o co v ní půjde a jak se na to půjde. V závěru mi vedle široce reflektovaných osobních zážitků (které jsou také důležité) podobné zhodnocení teoretické části (co se povedlo zformulovat a čím to může být nejen studentce, ale i čtenáři přínosné) trochu chybělo.

Jedinou větší výtku mám k formální a typografické úpravě práce, nalezl jsem větší množství přešlapů, například:

- špatně funguje číslování kapitol (bylo by dobré číslovat všechny části, nejen teoretickou, nicméně ani ta není očíslovaná celá),
- bylo by dobré odsadit první řádek každého odstavce,
- poděkování a závěr nejsou na rozdíl od ostatních částí zarovnány do bloku,
- opakovaně jsou použity spojovníky místo pomlček (např. str. 5, str. 6),
- za tečkami a čárkami chybí někdy mezery (např. v datu 12. 3. na str. 5, v řadě citačních závorek atd.),
- na str. 6 je nadpis kapitoly na konci strany a podobně.

Též jsem narazil na několik chyb v interpunkci (např. str. 5 nahoře: *„zkusit si alespoň částečně práci, která za divadelní tvorbou stojí ČÁRKA mě nadchlo*, str. 5 dole: *„Poslední složkou byla výstavba dramatu ČÁRKA ZDE neboli NIKOLI ZDE jak postupovat při tvorbě divadelní hry.“*, str. 18: *„Část, kterou jsem chtěla propracovat nejvíce ČÁRKA byla dramatizace knihy… Oba tyto faktory mě následně přesvědčily ČÁRKA abych…“* apod.). Také mi přijde škoda, že hned první věta práce (úvodu) nedává dobrý smysl.

Všechny uvedené připomínky jsou však drobnosti, jež nemění nic na tom, co píši v prvních odstavcích, tedy že práci považuji za velmi zdařilou a doporučuji k obhajobě.

V Praze 12. května 2024

……..

Filip Vosáhlo

oponent ročníkové práce